

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum,
atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus,
excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Tertiam, & Quartam Partem: Quibus, hac nostra editione ab
innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Simoniaë.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98599](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98599)

nenum admissionem ponderando illam dictionem, nec non, quæ resolutur in copulatiuam, ac repetit omnes qualitates præcedentes Bart. in leg. Seia §. Cato ff. de fide instrumentorum: in terminis dicti Concilij est expressa decisio prima Celsaris de Grals. ubi etiam dicitur, quod est vnica ratio, in quo tam prædicti fructus beneficiorum, quam ipsa beneficia veniuntur ab eodem verbo applicabunt, & incorporabunt, latè Mandos. super facultat. Auditor. Camera in §. & taxam. in glosa in verbo nec non.

Clarum etenim est, quod prius debet institui fabrica, & reliqua suppellectilia præparari, quam deueniatur ad scholarium receptionem cum sine domo, & alijs necessarijs existeret non possit neque omisso principio potest fieri transitus ad finem lege finali Cod. vnde vi leg. finali ff. de constituta pecunia cap. finali de præbytero non baptizato Rota decis. 10. num. 3. cum sequent. de præbend. in antiquis, & qui vult consequens debet habere, & antecedens leg. ad rem mobilem leg. ad legatum 62. ff. de procuratoribus leg. illud ff. de acquiritenda hereditate. Aymon. conf. 144. n. 2. Celsar de Grals. decis. 2. numero 7. de caula possession. & propr. vnio enim non tenet, neque etiam teneret fructuum detractio cum par sit ratio ex supra dictis, & sequeretur quod dict. dispensatio Concilij esset frustratoria, ac nullum vnquam haberet effectum c. commissa 35. cum alijs de electione lib. 6.

10 Rursus quia futuro collegio, & Hospitali, vel Ecclesiæ constituendæ potest legari, ac hereditas relinquere leg. seruos 35. ff. de liberali causa Abbas in cap. nos quidem numero secundo de testament. Angel. 11 in conf. 135. incipit paucis sub num. 1. Item potest illi privilegium concedi vt incipiat habere vires, quando erectum, vel erecta fuerit glos. fin. in d. c. ad audientiam il secundo, & Abbas ibidem num. 4. & 5. de Ecclesijs ædificandis, ac reliqui omnes. Ac etiam futuro ædificio seruitus imponi potest leg. si seruitus 22. §. futuro ff. de seruit. vrbano. prædicto. Hinc non efficitur caducum legatum relictum ad alicuius Ecclesiæ constitutionem, etiam si locus ædificio non fuerit designatus capitulo 3. de testamentis, & ibi glosa verbo in loco, & post omnes resoluit Conar. ibidem numero decimosecundo. Hinc Monasterio 13 edificando competit restitutio in integrum aduersus negligentiam prosequendæ appellationis, Rota decisione vnica numero primo, & secundo, ac per totum de testamentis in antiquioribus Bisigneti, Selua de beneficijs 3. parte quæstione sexta, numero septimo item remedium adipiscendæ comperit Episcopo executori testamenti, in quo futuri pauperes substituuntur heredes Bartolus num. 12. Bald. trigemosexto, Alberic. 12. Alexand. decimo Iaf. num. 11. Decius numero vigesimonono, Corneus numer. 18. in lege finali Codic. de editio Diui Adriani tollen. Menochius de adipiscen. rem. 4. numero 256. cum sequentibus.

14 Rursus constitui potest societas super officio emendo, & erit valida leg. si fratres §. si quis societatem leg. actione §. item si societatem leg. cum societas ff. pro socio. Puteus decis. 67. Insuper quia sufficit sola destinatio construendi seminarij, vt habeatur pro constructo leg. 3. §. quid ergo ff. de contrario iudicio tutelæ, ubi probatur, quod pecunia deposita ad emptionem prædiorum censetur res immobilis, de quo vide Roman. singulari 103. Clemen. singul. 59. Rebuff. de priuilegijs scholarium priuilegio 55. n. 5. Boerium decis. 209. Redoanum de reb. Ecclesiæ non alienan. q. 10. per totam.

Ex quo bene, & doctè quidem Eruditus Nauar. in sua vtili praxi electionis, & variationis fori quæstion.

Aloy. Ricc. Praxis. Pars III.

48. sect. 1. dixit sponsam habentis fori electionem gaudere eodem beneficio electionis fori sicuti sponsus, nam si vxor priuilegiatæ personæ habet beneficiū electionis fori, vt latè deduxit idem Nouar. in quæstio. 47. sect. 1. ita pariter, & sponsa, ex eo quod vim pariter suam ostendit quod incontinenti est faciendum, sicuti quod iam est factum, & hinc idem Nouar. in d. quæst. 48. num. 7. infert, quod quistatim Laurea est ornandus habetur in multis pro laureato, & hinc secundum eundem Nouar. mox matriculandus habetur pro matricularo, cingendus infra breue tempus habetur pro cincto leg. penult. ff. de milit. testament. Alexandr. in leg. si quis id quod ff. de iurisdiction. omnium iudic. Gail. in obseruation. 80. libro secundo numero nono, condemnandus etiam infra breue tempus habetur pro condemnato Caball. de omni genere homicidij numero 167. & sequente, benedicendus in continenti habetur pro benedicto Surd. consilio 367. numero 21. & delendus ex albo habetur pro deletio idem Surdus in consilio 367. numero 22. vide scripta per Carpan. ad statuta Mediolani cap. 10. num. 16. & 144. libro primo, & Farinac. in quæstio. 103. numero 319. & sequent. ubi ait de occidente banditum proximè rebandiendum, sic perdendum habetur pro perditio, conditio statim defectura habetur pro defecta Marfil. singul. 106. Caball. resolut. crim. 65. & idem efficit suspicio imminens quod ipse actus, Surdus dicto consilio 367. numero 21. ideo, & carcere intra breue tempus liberandus non debet valde arcte custodiri Menoch. de Arbitrar. iudic. casu 704. numero nono, quare ipse idem responder in consilio 502. numero 35. non censeri eum indignum, qui adiuit hereditatem viuientis, quem sciebat ob delictum breui secretò feriendum, vel capite puniendum, vt meminit idem Nouar. vbi supra.

PRAXIS SIMONIAE.

RESOLVT. CCCCXXV.

- 1 Episcopus concedens literas dimissoriales, vel testimoniales per pecuniam, committit simoniam.
- 2 Notarius pro literis testimonialibus non potest accipere nisi decimam partem aurei, & n. 4.
- 3 Per concilium Tridentinum corriguntur iura antiqua circa receptionem alicuius rei pro ordinibus, vel literis.

An committat Simoniam Episcopus aliquid recipiens pro concedendis dimissorijs.

1 **R**espondeo affirmatiuè quia per literas dimissorias quis ius acquirit vt possit ab alieno Episcopo ordinari, idem dicendum est, si Episcopus testimoniales literas pecunia dederit ordinato clerico, quibus testatur Episcopus se eum Clericum ordinasse, vt vbique pro ordinato haberetur vt ex Concilio Tridentino sessio. 21. capitulo primo, de reformatione ubi habetur: quoniam ab Ecclesiastico ordine omnis auaritiæ suspicio abesse debet nihil pro collatione quorumcunque ordinum etiam clericalis tonsuræ, nec pro literis dimissorijs, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec aliqua quacunque ex causa etiam a parte oblatum Episcopi, & alij ordinum collatores, aut eorum ministri quouis pretextu accipiant, Notarij verò in ijs tantum locis, in quibus non viget laudabilis consuetudo nihil accipiendi pro literis dimissorijs, aut testimonialibus, decimam tantum vnus aurei partem accipere possint, dummodo eis nullum salarium sit constitutum pro officio

officio exercendo, nec Episcopo ex Notarij commodis aliquod emolumentum ex eisdem ordinum collationibus directè, vel indirectè prouenire possit, tunc enim gratis operam suam eos prestare omnino teneri decernit, contrarias taxas, aut statuta, & consuetudines etiam immemorabiles quorumcunque locorū, quæ potius abusus, & corruptelæ simoniacæ prauitatis fauentes nuncupari possunt penitus cassando, & interdicens, & qui secus fecerint tam dantes, quam accipientes vltra diuinam ultionem penas a iure inflictas ipso facto incurrant: sic ibi.

Huiusmodi verò penæ continentur in capit. Placuit, & cap. si quis Episcopus prima, quæst. 1. ex Concilio Chalcedonensi cap. 2.

Post huiusmodi Concilij Tridentini decretum locum habere non potest sententia glossæ in capitulo primo de simonia asserentis Notarium si publicum stipendium non habeat posse licitè aliquid accipere sponte oblatū, quæ sententia communiter fuit id temporis consensu accepta, sic etiam Innoc. Hostiens. Abbas in cap. primo de simonia Angel. in verb. simonia 3. numero vigesimo secundo Sylvestr. eodem verbo quæst. 8. ac Triden. Concilium non permittit, vt accipiat, nisi decimam vnius aurei partem pro literis dimissorijs vel testimonialibus vt supra ostendimus.

Item huiusmodi decreto derogatum est ex parte Iuri communi in capitulo sicut Episcopum prima, quæst. vndecima, vbi habetur, is qui ordinatus fuerit, si non ex pacto, neque exactus, ac petitus post acceptas chartas, & pallium offerre aliquid cuiuslibet ex clero gratiæ tantummodo causa voluerit, hoc accipi nullo modo prohibemus, quia eius oblatio nullam culpæ maculam ingerit, quæ non ex ambientis petitione processit.

Sed Tridentina synodus etiam sponte oblatum Episcopos, & alios ordinum collatores, aut eorum ministros quouis pretextu accipere prohibet, & Notarijs solum permittit vt pro singulis literis dimissorijs, aut testimonialibus decimum tantum vnius aurei partem accipere queant, & hanc in ijs tantummodo locis, in quibus non viget laudabilis consuetudo nihil accipiendi, & dammodo nullum salarium sit eis constitutum pro officio exercendo.

RESOLVT. CCCCXXVI.

- 1 Regressus in beneficijs multis modis sumitur.
- 2 Beneficia non possunt resignari coram Ordinarijs locorum cum regressu, accessu, siue ingressu.
- 3 Regressus in beneficijs sunt sublatis per Concilium Tridentinum.
- 4 Beneficia non possunt resignari cum pacto, vel conditione.
- 5 Quando adest autoritas Pape in resignationibus cum regressu, purgatur omnis simonie labe.

An renunciatio beneficij cum regressu sit simoniaca.

1 Pro huius quæstioni dilucidatione aduertendum primo regressum posse tripliciter considerari. Primo quando quis resignat suum beneficium impetrata facultate, vt si resignatarius premoriatur ipse redeat ad beneficium resignatum, ita vt pristinum in beneficio ius recuperet.

Secundo quando quis impetratum beneficium resignat, sed quia legitimam ætatem nondum habet, vel aliquo impedimento Canonico præpeditus illud retinere non potest impetrat facultatem, vt post legitimam ætatem, vel post impedimentum canonicum amotum possit illud beneficium habere, & hæc resignatio dicitur fieri cum accessu.

Accessus autem vocatur ius capeendi beneficij, cuius antea possessionem quis adeptus non fuerat ob aliquod canonicum impedimentum.

Tertio quando quis resignat beneficium iure quidem obtentum, sed nondum eius possessionem adquisitus, & ei facultas datur, vt si resignatarius prius decesserit, sui beneficij resignati possessionem apprehendat, & hæc resignatio dicitur fieri cum ingressu, regressus itaque est ad beneficium iure impetratum, & possum, accessus quidem est ad beneficium obtentum, sed quod ob aliquod impedimentum canonicum retineri non potest, ingressus autem est, ad beneficium, & si iure receptum, tamen eius possessio apprehensa non fuerat, vt docet Rebuff. in Praxi beneficiarum p. 3. de regressibus, & resign.

Secundo sciendum tres predictos resignationum modos generatim vocari solitos esse regressus, quauis vt dixi regressus speciatim ab accessu, & ingressu distinguatur.

Tertio notandum est, beneficia resignari non posse coram Ordinarijs locorum cum regressu, siue accessu, siue ingressu, alioqui n. tales beneficiarum resignationes coram Ordinarijs admittæ pro simoniacis habentur, & irritæ, & inanes sunt, ratio est, quia sunt cum conditione pacto, & modo, at omnis pactio in beneficijs simoniaca est c. ult. de pact. & c. quam pio. 1. q. 2.

Quarto animaduertendum est, predictos regressus in Curia Romana consensu Romani Pontificis olim fuisse permittos vsu, & stylo curiæ, eos Pontificæ tolerante, & concedente, quamuis aliquos contra ius commune canonicum, Concil. Trid. tamen scilicet. 25. c. 7. tales regressus merito sustulit.

Primo quia habent speciem hereditariæ successione, quam canones, & iura detestantur.

Secundo, quia si fiant sine consensu beneficiarj præbent occasionem optandæ, & captandæ mortis, quam ipse etiā leges ciuiles maxime improbant, & damnant.

Tertio, quia sæpè huiusmodi regressus concedebantur consanguineis propinquis, amicis etiam indignis.

Quarto quia conuentiones, conditiones, & pacta in beneficijs iure canonico improbantur.

His positis primo queritur, an huiusmodi regressus simoniam reuera contineant, & respondeo, si tales resignationes Ordinarij auctoritate fierent simoniacæ essent, quia fierent cum pacto, & conditione, at beneficia resignari, & conferri gratis debent, absque pacto, vel conditione.

Secundo queritur quomodo tales resignationes auctoritate pontificia admittebatur, si reuera simoniæ faciebant respondeo eas resignationes pontificia auctoritate ab omni conditione, & pactone purgari, ac proinde omni simoniæ prauitate liberari, nam in resignationibus quando Romanus Pontifex resignanti concedit, id facit gratis, & liberaliter, alioqui enim potest nutu suo regressum denegare, quomobrem si is, qui resignat propria auctoritate sibi regressum referuaret simoniacus simpliciter censetur, quia resignatio cum pacto, vel conditione esset proinde ac minime gratuita.

RESOLVT. CCCCXXVII.

- 1 Aliqui dicunt pensionem non posse exigi literis non expeditis.
- 2 Standum est stylo Romane curiæ, videlicet, quod pensio non exigatur literis non expeditis.

An sit simonia pensionem exigere literis non expeditis.

AN pensio possit exigi, & percipi tura conscientia literis Pontificijs minime expeditis Paulus & Bellamera, Ordradus, & Nicolaus Milis, & Baldus.

1 *bus* quos refert Gigas quæstion. 34. de pensionibus sentiunt exigi non possesic etiam Rota decis. 32. & Cassador. in Regula Cancellaria de non iudicando secundum formam supplicationis, sed Innocentius Ioan. Andreas, & Archidiaconus, Dinus, Philippus, & glosa teste Gigante quæst. supra citata numero 6. censent tunc posse exigi, ut etiam Rebuff. de pacificis possessoribus num. 137. conclus. 211. & in praxi benefic. par. 3. signaturæ in verb. Datum n. 11. hi Auctores loquuntur de iure, quicquid autem sit de iure

3 *communi*, standum est consuetudini in curia Romana receptæ, in qua literæ Pontificie non solum expediuntur ad beneficij impetrati possessionem approbandam, sed etiam ad pensionem Pontificis auctoritate concessam exigendam.

RESOLVT. CCCCXXVIII.

- 1 *Pensio est onus, quod imponitur beneficio.*
- 2 *Pensio est portio beneficij, quæ ex beneficij fructibus debetur pensionario.*
- 3 *Clausula apponi solita in reservatione pensionem.*
- 4 *Quando beneficiarius absque sua culpa possessionem beneficij non apprehendit non obligatur ad soluendam pensionem de stylo curie.*

An clausula apponi solita in reservatione pensionum videlicet habita, vel non habita possessione beneficij, sit Simoniacæ.

1 *Q*uæritur an clausula apponi solita in reservationibus pensionum videlicet, ut pensio solvatur habita possessione beneficij, sine non habita omni Simoniacæ vitio sit libera. Ratio dubitandi est, quia pensio est onus, quod imponitur beneficio, ergo imponi non potest, in beneficio, quod nondum possidetur; deinde pensio est portio, quæ ex beneficij fructibus pensionario debetur, sed beneficij nondum possessi nulli fructus extant ergo imponi nequit obligatio soluendi pensionem; accedit quod eo ipso beneficiarius obligaretur ad soluendam pensionem, vel ex suo patrimonio, vel ex solo titulo beneficij, at utrumque est absurdum, propterea fieri potest, ut beneficiarius in culpa non sit, quod beneficij possessionem nactus non fuerit, ergo contra ius cogitur pensionem soluere: Mandosus in praxi signaturæ gratiæ in verb. pensiones dicit prædictam clausulam ab omni iniustitiæ, & simoniacæ vitio esse alienam, id probat. Primo, quia à multis annis auctoritate Pontificia consuevit apponi: Secundo, quia quisque potest sua sponte se obligare ad onus sustinendum, & scienti, & volenti non fit iniuria: Tertio, quia huiusmodi clausula apponitur ad evitandas lites, fraudes, & mendacia; solet enim esse magna difficultas in probanda apprehensione possessionis, & in probando quis sit legitimus possessor, & quis in possessionem intrusus, unde multi adepti iam pacificam possessionem probant se nondum esse beneficij possessionem consecutos: ultimo, quia, & si beneficij nondum possessi beneficiarius fructus non habeat actum, habet tamen habitum iure, & spe.

4 *Porro stylus curiæ hoc habet, ut prædictæ clausulæ quamvis generaliter posita locus non sit, nisi quando beneficiarius culpa sua possessionem beneficij non apprehendit, ita ut quando utrumque confiterit eum sine culpa sua beneficij possessione carere, quia sine culpa sua possessionem apprehendere nequit, non cogatur soluere pensionem.*

RESOLVT. CCCCXXIX.

- 1 *In beneficalibus non possunt intervenire pacta.*

Alojs. Ricc. Prax. Paris. III.

- 2 *Pacta facta in beneficalibus, ut à lite recedatur, non sunt illicita.*
- 3 *Auctoritate iudicis permittuntur amiables compositiones in beneficalibus.*
- 4 *Potest conferri beneficium cum onere legendi sacram scripturam, vel docendi pueros seminarij.*
- 5 *Episcopus potest imponere onus prædictum in beneficio vacante in mense ordinarij, & quod imponatur ante collationem.*

An sit Simonia conferre alicui beneficia cum onere legendi sacram scripturam.

- 1 *Q*uamvis in spiritualibus, & beneficalibus pacta fieri prohibeantur, cap. fin. de pactis, quia tanquam illicita reprobantur in tot. tit. de Sim. Rebuff. in prax. benef. cap. quot modis benef. acquiratur numero 16. & in tit. de permut. numero 52. & 53. & in tit. de noui. prouil. & simpl. numero 29. tamen ubi facta sunt ut à lite recedatur pacta illa tolerantur, & Rota mandat seruari, ut asserit Gom. in q. 2. in reg. de ann. possels. col. 3. Sylua tract. de benef. 4. p. q. 7. n. 2. vers. 55. cap. de cætero de transact. & c. super eo. ibidem, ubi dicitur posse fieri amicabilem compositionem glos. in cap. si quando in vers. transactio de offic. deleg. vide omnino Innocent. in d. cap. de cætero n. 3. facit cap. nisi de præbend. & Abb. in cap. dilectus filius num. 2. de præbend. Hostiens. in summ. tit. de pact. §. de quibus n. 5. ratio est, quia pacta, quæ sunt iuridicè Simoniam habere non possunt Innoc. in cap. cum M. Ferrar. n. 5. de constitut. Nauar. conf. 44. n. 2. & de Simo. ubi dat aliam rationem, nempe quia id recipitur pro recuperandis expensis, & non vendi ius, quod pretendebat, & conf. 3. de soluto, & conf. 43. de Simo. Host. in summ. tit. de transact. §. & in quibus n. 4. cap. ex literis cap. veniens. eo. tit. quia quando sit auctoritate iudicis est realis, quando sine illa est personalis, & cum persona extinguitur.
- 2 *Dubitatum tamen fuit an idem censendum sit in collatione beneficij ab Episcopo facta cum onere legendi sacram scripturam, & licet prima consideratione videbatur negativè resoluendum, tum ex prædictis, tum etiam quia beneficia debent libere conferri absque aliquo pacto, & conditione cap. ex parte, & quod ibi communiter notatur de officio delegati, latissimè Garfias de beneficijs par. 3. cap. 4. tamen in casu proposito contrarium censui in contingencia facti nullo scilicet pacto esse Simoniam conferre alicui beneficium cum onere legendi sacram scripturam, vel sacram Theologiam, vel docendi clericos in seminario, ad cuius opinionis comprobationem adduxi decisionem Caputaquens. 132. & Innoc. in c. significasti de elect. Paris. conf. 30. n. 13. vol. 4. hoc tamen intellige.*
- 5 *Primo quando illud beneficium vacavit in mense ordinarij, & illud contulit eum illo onere, secus quando in mensibus Papæ Caputaq. decis. 277.*
- 6 *Secundo quando illud onus fuit impositum illi beneficio antequam conferretur, vel alicui beneficio unito alteri, cum tamen non haberet, & prius illud onus glos. & Doctores in cap. 2. de elect. lib. 6. Anton. in cap. penult. col. 1. vers. ad secundum de elect. Caputaquens. decis. 150. par...*

RESOLVT. CCCCXXX.

- 1 *Pactiones in spiritualibus reprobantur.*
- 2 *Patronus, qui paciscitur cum clerico instituendo est Simoniacus.*
- 4 *Defendere litem est officium pecunie æstimabile.*

S 2 An

An sit Simonia præsentare iurisperitum ad beneficium cum pacto, vt defendat litem dicti iuris patronatus.

FVi interrogatus si potuisset de iure patronus præsentare ad beneficium sui iuris patronatus clericum doctorem, seu aduocatū, conditione, & pacto adiecto in dicta præsentatione, vt dictus præsentatus patrociniū præstet pro defendenda lite super dicto iure patronatus, cui quæsto respon- di dictam conditionem præstandi patrociniū operari, vt præsentatio dicatur simoniaca, etenim de iure clarum est, pactiones in spiritualibus reproba- ri cap. fin. de pactis cap. ex parte, & cap. præterea, & quod ibi communiter notatur de transactionibus cap. ex parte, vbi Abb. etiam Felyn. & reliqui de of- ficio delegati Garfias decif. 3. Faber in decif. 5. de sacrosanctis Ecclesiis, quod adeo verum est, vt procedat etiam si conditio diceretur de utilitate Eccle- siæ, vt optimè in decif. fin. de simonia, vnde simo- niacum est quando patronus offert, siue præsentat, siue nominat clericum ad beneficium pecunia rece- pta, vel eo pacto, vt temporale commodum acci- piat, cap. 1. de transact. Item Simoniacus est patro- nus quando pacificetur cum clerico, quem institu- dum proponit, nominat, & offert, vt beneficium re- signet, siue dimittat quemadmodum patronus ipse perierit, vel si ita cum eo conuenerit, vt resignet be- neficium in gratiam, & fauorem eius, quem patro- nus nominauerit, vel si pactum fecerit, vt clericus cer- tam partem soluat ex fructibus beneficii, vel vt con- sensum præstet pensioni in beneficio imponendæ.

Insuper Simoniacus est, qui ad beneficium promo- uetur ex pacto cum patrono, cui promittit se nihil pe- titurum ab eo c. per tuas. 3. & c. si quis de simonia.

Quid dicendum quando duo patroni litigant de iure præsentandi, & vnus eorum offert clericum iuris peritum ea conditione, vt in ea lite ius, & causam eius defendat impensis tamen patroni, qui cum præsentauit? Respondeo esse Simoniacum, qui eiusmodi pacto clericum præsentauit, eo quod ex præsentatione, temporale commodum recipit, nam patrociniū, ferre alicui in lite, & causā eius tueri, & agere, est quid pecunia æstimabile, cum ad id faciendum possit quis stipendio conducī, & obligatio ad patrociniū fe- rendum est pecunia æstimabilis.

PRAXIS SOLEMNIZANDI

Matrimonium iuxta formam Concil. Trid. sess. 24. cap. 1.

RESOLVT. CCCCXXXI.

- 1 In solemnizatione matrimonij est necessaria præsentia parochi.
- 2 Quis dicatur proprius parochus contrahentium remissiuè.
- 3 Præsentia parochi non tantum debet esse corporea, sed & moralis.
- 4 Valet matrimonium quamuis parochus, & testes vi de- renti intersint dummodo intelligant consensum con- trahentium.
- 5 Et in quibus casibus validè assistat, vide per discursum vsque ad finem.

Referuntur nonnulli, pulcherrimi casus in mate- ria parochi.

Conclusio sit firmissima in materia solemnizandi matrimonia iuxta formam Concilij Trident. sess. 24. c. 1. vt sit necessaria præsentia proprii parochi cum duobus testibus.

Et primo, quis dicatur proprius contrahentium, parochus videndus est Menoch. de præsumpt. lib. 6. quæst. 88. Henriquez lib. 1. cap. 3. num. 3. Ledesm. de matrim. quæst. 45. art. 5. puncto 3. Gratian. disceptat. forens. cap. 76. nu. 18. Truifan. decif. 2. 3. lib. 1. latè Ce- ned. præf. lib. 1. quæst. 30. a nu. 45. Guttier. in tract. de matrim. cap. 65. num. 6. vbi resoluit dici illum pro- prium parochum parochiæ, in qua contrahentes ani- mum permanendi habent, non autem ad tempus red- dituri postea ad proprium domicilium, & cap. 73. te- statur habentem publicam Parochiam in qualibet posse matrimonium inire.

Secundò præsentiam hanc parochi non tantum corpoream, sed etiam moralem, & humanam requiri cum intelligentia, & aduertentia actus Ledesm. tra- ctat. de matrim. quæst. 45. art. 5. versic. est secundum dubium Henriquez lib. 1. c. 3. & latè Cened. præf. & canon. q. lib. 1. qu. 30. a nu. 33. nouissimè Guttier. de matrim. cap. 69.

Tertiò valere matrimonium quamuis parochus, & testes vi detenti intersint dummodo intelligant cō- sensum contrahentium Salzed. ad Diaz. cap. 23. ver- sic. tertio Ledesm. in tract. de matrim. dict. quæ- stion. 45. art. 5. puncto 3. dub. 3. versic. quo supposito Eman. in sum. tom. 1. cap. 219. num. 11. in 2. edit. Ce- ual. quæst. 604. Ioan. Sanch. lib. 3. disp. 39. num. 9. Reb- bell. de obligat. iust. p. 2. lib. 2. disp. 39. num. 4. Guttier. dict. cap. 69. nu. 10. qui nu. 13. in fine resoluit esse gra- ue peccatum contrahere coram parochi inuito.

Quarto valere etiam matrimonium quamuis pa- rochus ad alium finem vocatus sit Salzed. dict. cap. 23. versic. 3. licet, & versic. 5. dub. Azued. l. 1. num. 39. tit. 1. lib. 5. nouæ recopil. dict. quæst. 604. a nu. 66. Reb- bell. dict. lib. 2. quæst. 8. num. 4. Henric. in sum. lib. 1. cap. 3. §. 1. in fin. Sanch. lib. 3. disput. 59. num. 10. Spin. dict. glol. 15. num. 48. & 49. Guttier. dict. cap. 69. num. 3. vbi dicit Illustrissimos Cardin. decidisse in hæc verba.

Parochum verò intelligi adhibitum etiam si ex alia causa vocatus sit, dummodo ad illum actum adhibea- tur aliam decisionem in contrarium adducit Gonzal. ad reg. 8. cancell. glol. 48. num. 35.

Quartò parochus excommunicatus, suspensus, vel irregularis etiam non toleratus validè assistit Ledes- de matrim. qu. 45. artic. 5. puncto tertio, dub. 3. Ce- uall. dict. quæstione 604. nu. 65. Guttier. dict. tract. de matrim. cap. 62. nu. 23. & cap. 66. nu. 19. Henric. lib. 1. cap. 3. 4. & 5. Sanch. lib. 3. disp. 21. Reb- bell. quæst. 9. nu- mero 9.

Quinto parochus, qui propter aliquod crimen pri- uatus fuit sacramentorum administratione, vel spe- cialiter ab Episcopo, vel eius vicario admonitus fuit, ne aliquos matrimonio coniungat validè assistit Salzed. in præf. cap. 73. versic. primum igitur dubium Ceuall. dict. quæst. 604. num. 71. Sanch. lib. 3. disput. 32. num. 1. & 2. Guttier. dict. tract. de matrim. cap. 63. num. 25. Ledesm. in sum. p. 1. de sacram. mat. c. 6. concl. 4. dubit. 11.

Sexto parochus delegatus, quem Episcopus con- stituit, & ad nutum ipsius amoueri potest, & vicecu- ratus a parochi proprietario institutus validè assistit Reb- bell. dict. lib. 2. quæst. 9. num. 8.

Septimo parochi vnus præsentia sufficit quando contrahentes sunt diuersarum parochiarum Salzed. dict. c. 73. versic. duodecimo quarto in noua edition. Ceuall. decif. 12. nu. 21. par. 2. Spin. dict. glol. 15. nu. 41. Ceuall. dict. q. 604. nu. 6. Zerol. in praxi Episcop. p. 2. verbo parochus §. 1. Guttier. dict. tract. de matrim. c. 62. nu. 4. Henric. lib. 1. cap. 3. §. 2. Comit. respons. moral. lib. 1. qu. 131. nu. 2.

Octauo parochus validè assistit matrimonio suo- rum parochianorum extra suam parochiam sine li- centia